

Suvi: võtkem vabalt!

Samal ajal, kui teised abiturientid ragistasid oma ajusid matemaatikaeksamil, istusid Stella, Hendrik ja hiljem ka Anu kooli staadionil ja grillisid omale maitsvat liha. Räägitakse jah, et eksamiperiood on väga pingeline, aga tuleb välja, et kuidas kellelegi. Mõni kulutab rohkem närvirakke, mõni vähem.

Kuid olgem ausad, lõppkokkuvõttes on kõigil hea meel, kui eksamid ükskord selja taga on.

Iseasi muidugi, mis punktisummale sooritatud. Ja kui nüüd päris aus olla, siis olenemata tulemustest läheb elu edasi!

Foto: Ille Rõhtlaan

Maailma pikima kohanimega paik asub Uus-Meremaal:
**TAUMATAWHAKATANGIHANGAKOAUAUOTAMAT-
EATURIPUKAKAPIKIMAUNGAHORONUKUPOKAI-
WHENUAKITANATAHU**

Lk 4-5

Õpetajad
olid
Kanaaridel
koolis

Lk 3

Õpetajad
hilinevad

Lk 6

Meenutades
lauluvõistlust

Lk 7

Päevik: es-
maspäevast
laupäevani

Lk 8-9

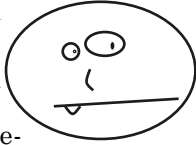
Käisime vaa-
tamas filmi
"Klass"

Lk 10

Sa oled see,
millist keelt
kasutad

Lk 11

Juulika
Hännile

Kallis lugeja! See on selle aasta teine ja ühtlasi ka viimane Koidula Press. Nagu näha, on lehe toimetuse töö soiku vajunud, mis tekitab veidi muret. Tõenäoliselt on see tingitud vähestest toimetajatest ning nende kiirest kooli- ja elutempost. Ei tahaks uskuda, et asi on selle taga, et ideedest on puudus või et ei tunta huvi lehetegemise vastu ega juleta oma arvamust avaldada – vähemalt siiralt loodan, et see nii ei ole.

Abituriendid tiksuvad veel viimaseid päevi kooli vahet, üritades oma hindeid korda saada ning eksameiks maksimaalselt valmistuda. Peagi lõpetavad nad ühe etapi oma elust ning siirduvad uutele jahimaadele. Mis siinkohal Koidula Pressi puutub, siis lahkub ka suur osa aktiivsetest ja toredatest lehetegijatest ning tekib vajadus uusi ajakirjanikke värvata, võimaldamaks neil lehte vastavalt oma äranägemisele kujundada ning ajakirjanikuoskusi proovile panna.

Sellest numbrist saate lugeda õpetajate reisidest, sellest, kuidas nad Kanaaridel puhkasid/õppisid ning õpetaja Ebe Saarna pulmareisist Uus-Meremaale. Samuti teeme kokkuvõtteid koolis toimunud üritustest ning vaatame, kuidas ja kas õpilased iseseisva õppetööga toime tulevad.

Omalt poolt tahaks soovida kõigile lõpetajatele tuult tiibadesse ning jõudu ja jaksu edasipidiseks. Gümnaasium on tegelikult üks vinge ja väga lahe koht, millest tõenäoliselt alles siis aru saab, kui kõik ükskord möödab. Sellepärast ütlen kõigile: olge marurahulikud ja nautige kooli, kuniks saate!

Gümnaasium - oh kooliaeg, oh kooliaeg?

KP küsis vilistlastelt ja abiturientidelt, mida nad arvavad gümnaasiumiajast: kas see oli parim aeg elus ja mis jäi kõige säravamalt meelde.

Kent Langel (62. lend): “No minu arvates oli see unustamatu kogemus: kohati hea ja kohati mitte nii hea. Mõnusad olid sõbrad ja lahedad õpetajad ja targaks sai. Paha oli nõmedad õpetajad ja stress kohati ... a see käib asjaga kaasas - no lauluvõistlus kindlasti!!!”

Indrek Önnik (63. lend): “Positiivne on muidugi see, et siia kooli tules oli alguses veidi kahtlane just uute klassikaaslaste suhtes. Aga nagu välja tuli, on klass kõige parem asi siin koolis ... Ja kindlasti jäävad Koidula koolist meelde Mari-Krõõda lauluvõistlused ja korvpallivõistlused. Aegajalt, just 10.-11. klassis, andis Koidula kooli liigne akadeemilisus tunda. Õpetajad on ... tegelikult suhteliselt normaalsed - isegi Toobal pole väga hull ... Ja paljude õpetajate geniaalsused ongi just sellised, mis huumorit lisavad.”

Kristiina Rein (61. lend): “Üldiselt oli nii, et gümnaasiumis tundsin ma igavust koolielu koha pealt. Mäletan, et aegajalt sai teiste kaasõpilastega ka heietatud, et kunagi oli seal koolis ikka palju aktiivsem elu pidude ja ürituste koha pealt ja inimesed suhtlesid

omavahel rohkem ka väljaspool kooli. Raadioruum oli küll tore koht, kus vahetundide ajal nalja teha. Koolilehte oleks ka võinud rohkem aktiviste tulla, kes täiesti olemas olid, kuid erinevatel põhjustel sinna ei jõudnud.

Lauluvõistlus oli muidugi väga hea üritus. Suurepärase traditsiooni, mis alati palju inimesi kokku toob ja end igati õigustab. Üldiselt ma ajan igasuguse loiduse ja laiskuse õpilastes infotehnoloogia ajastu süüks. Nii et üldiselt loeb päris palju seltskond, kellega gümnaasiumisse satud.

Ülikool on sarnane t ä n a p ä e v a gümnaasiumiga - on nii õ n n e s t u n u d , k u i ebaõnnestunud üritusi, nii kaasaminejaid kui ignoreerijaid, kuid üldine populatsioon on suurem ja kirevam ning eredaid pärleid, kellega gruppe moodustada, on rohkem.”

Marek Nurmik (61. lend): “Kui nüüd meenutada gümnaasiumiaega, siis need olid kindlasti ühed kolm parimat aastat minu elust. Kümneendasse klassi tulles oli mõnus tutvuda uute nägudega ja koos tutvumispidudel käia. Sai ka hoolega õpitud, kuna gümnaasium tundus alguses raske olevat, mis lõpuks hoopiski teistsuguseks kujunes.

Räägitakse, et gümnaasiumiaeg on elus kõige parem, kuid selle kohta ma võin julgelt öelda, et

see on puhas VALE. Ülikooli aastad on ikka kõvasti põnevamad, egas ilmaasjata öelda, et ülikool on lapsepõlve pikendus. Esiteks saab mamma ja papa juurest välja kolida ning ise oma nägemuse järgi elada. Ka loengutes käimine pole kohustuslik, erinevalt koolist, kus peab iga hommik kell 8.15 kohal olema.

Tahakski kõigile gümnaasistidele, ennekõike abiturientidele, südamele panna, et eksamiteks tasub hoolikalt õppida, sest muidu ei pruugi ülikooli sisse saada ja seega jääb üks väga põnev etapp elus vahelt ära ja ootab ees ainult raske tööpõli. Igatahes kooliaeg oli väga tore ja huvitav, aga üliõpilaselule ei jõua see mitte lähedalegi. Nii et on, mille nimel pingutada!”

Kristel Niisuke (62. lend): “Gümnaasiumis ei meeldinud mulle see, et ma liiga sageli teatavatel põhjustel ei jõudnud kooli ja siis oli mõnikord 15 tööd vaja järgi teha. Pluss alati pidi neid tõendeid tooma ja ette kandma, et kus, millal ja miks ma puudusin. Lõpude lõpuks kannatan ma ise ju oma tagajärgede käes!!!

Eriti kihvt oli, kui olime Juulikaga poes käinud banaanit ostmas ja siis Erm tuli ja ütles paar sõna, murdis endale pool banaanit ja jooksis edasi :D

Meeldejäävaimad sündmused olid kindlasti rebaste nädalad, lauluvõistlused ja klassipulmad, sest siis oli alati mingi elevus õhus ja kõik jooksis ringi ja seletasid midagi.”

Targemaks saadi ka puhates

Juulika Hännile

Samal ajal, kui teistes Pärnu linna koolides oli jõudsalt alanud juba viimane kooliveerand, peesitasid meie kooli õpetajad ja juhtkond Cran Canarial ning osalesid koolitusel: „Säästvat arengut toetav haridus.“ Koidula Press uuris õppealajuhataja Maia Ermi ja direktori käest koolituse tagamaid ja reisimuljeid.

Kust tuli idee sõita õpetajatega koolituse raames Kanaaridele?

Direktor: Käisime tunnammullu välisreisil Pärnu linna koolijuhtidega. Kuna õpetajatele on haridusministeeriumi poolt aastas ette nähtud teatud summa koolitusraha, tuligi mõte, miks mitte viia õpetajad Kanaaridele selle asemel, et näiteks Narvas koolitust läbi viia. Eks ole nemadki ju pikema reisi ära teeninud.

Mille järgi valiti õpetajad, kes kaasa pääsesid?

D: Koolitusreisil osalemine oli puhtast vabast tahtest. Kellel vähegi võimalust ja tahtmist oli, sai kaasa tulla. Paraku jäi nii mõnelgi sõit teatud asjaoludel ära.

Milline oli koolituse ülesehitus, kas liival lesides ühe kõrvaga loengut kuulata?

Õ: Loengud ja arutelud toimusid hommikuti ja pärastlõunati nii kinnises ruumis kui ka vabas õhus. Ühe päeva veetsime Palmitos Pargis, mis on ainuke kohalik looduspark, hõlmates nii eksootilisi linde ja loomi, kui eri-

Foto: Ille Rohtlaan

Koolitustund hotelli basseini ääres, kõneleb Georg Aher ja päike on just pilve tagant välja tulnud.

nevaid palmi- ja kaktuseliike.

Kõige lumavam oligi vast loodus, mis erineb Eesti omast sajaprotsendiliselt. Näiteks ei näinud seal ühtegi puud, mis meie metsades kasvab.

Kust tuli just selline koolitusteema?

D: Koolituse teema oli kohustuslik ja haridusministeeriumi poolt ette määratud. Meil olid aasta alguses selleteemalised koolitused ja tuleb neid veel aasta lõpuski. Ühtlasi on see teema, mis hõlmab kõiki kooliaineid.

Jäi koolitusel midagi, eriti kõlama?

Õ: See, kuidas rohutirtsud saarelt saarele liiguvad: moodustavad suure palli ning triivivad siis merele. See osa kes hakkub, moodustab ülejäänutele parve ja nii jõutaksegi üheskoos teisele saarele. Või mis oli eriti vaimukas: pelikanil on kurgulotis teatud or-

gan, mis suudab soolvee magestada – sain kohe hulga targemaks (muigab – toim).

Vapustas aga hoopis sealse looduse tsükkel. Kui meil üldjuhul vili vastavalt aastaajale kõigepealt õitseb, siis küpseb ning alles seejärel on valmis, siis seal vastav aastaajaline tsükkel puudub. Kõrvuti olid banaani puud, milledest üks õitses samal ajal, kui teine juba vilju langes. Minu jaoks oli see täiesti ennenägematu

Kuidas üldiselt koolitusreisiga rahule jäädid?

D: Ma usun, et väga hästi jäädid rahule. Hästi tore oli näha hoopis teisi inimesi, kui need, keda koolis iga päev kohtad. Üks eesmärk oligi kooli kollektiivi üksteisele lähemale tuua – mis pealtnäha ka õnnestus. Kogu grupp oli väga eluterve ja heas tujus ning ma usun, et see hea tuju peegeldub ka õpilastele

tagantjäreli. Lõppkokkuvõttes on õpetaja ka inimene, kes vajab puhkust ja muutes keskkonda muutud ka ise!

Millega õpetajad vabal ajal tegelesid?

Õ: Üldjuhul jalutati omal käe lisaks ette nähtud ringreisidele. Ühed peesitasid rannaliival, teised basseini ääres – kes mida parasjagu õigeks pidas.

D: .... või kes sattus Kogemata nudistide randa päikest nautima.

Kas järgmine aasta on ka taoline ettevõtmine plaanis?

D: Järgmisel aastal läheme plaani kohaselt Lanzarote saarele (Kanaari saarestikus). See tähendab muidugi juhul, kui midagi vahele ei tule.

Uus-Meremaa -

Ebe Saarna

Maakera kuklapoolele sõitmiseks peab varuma kannatust- lend sinna kestab umbes 24 tundi. Õnneks teevad Lufthansa ja Air New Zealandi mugaavad lennukid sõidu pigem meeldivaks elamuseks.

Uus-Meremaa asub Vaikse ookeani edelaosas. See on maailma kõige hiljem inimeste poolt asustatud ala. Saare põlisasukad - maorid- aerutasid siia 14. sajandil kajakkidel Polüneesia saarestikust. Vaba loodusrahvana said nad saarel peremehed olla mõnisada aastat, kuni inglise meresõitjad Tasman ja Cook paradiisisaare avastasid ja selle hoopis Suurbritannia valduseks kuulutasid. Kliima oli siin hoopis parem kui sudusel Inglismaal ja seepärast taheti siia rajada lõunapoolkera Inglismaa. Peab ütlema, et see on ka üpris hästi õnnestunud.

Uus-Meremaa koosneb lõuna- ja põhjasaarest. Lõunasaare linnade arhitektuur on kohati äravahetamiseni Inglismaa väikelinnade sarnane, linnadele-jõgedele on pandud inglispäraseid nimed (Avon, Queenstown).

Praegu jagavad inglased ja maorid suhteliselt rahumeelselt oma maad, ehkki näitks UM 120-liikmelises parlamendis kuulub maoridele vaid 4 kohta. Maorid küll sõdisid uustulnukate vastu, aga siniverelised jäid saarte peremehe staatusesse ja on seda tänini.

Maoridel on oma kuningas ja naljakad kombid

Põhjasaarel Aucklandi lähedal elab suurim maoride kogukond oma kuningaga. Tõmmul põlisrahval on omapärane tervitamis-komme: ninade vastastiku puutumine- hõõrumine. Pikemalt asja toimetades tähendab see juba tõsisemat huvi partneri vastu ja on seksuaalse alatooniga. Ka valgel mehel tuleb see protseduur läbida, suheldes maoriga. Vanasti lisandus ninatervitusele veel sõjakas tants nefriidist või luust tapariistadega, kusjuures rituaal lõpetes silmamunade pööratamise ja keele suust välja ajamisega.

Maorikeelsed laulud on meloodilised ja hästi meelde jäävad. Ümisesime reisi ajal korduvalt nende unelaulu, kuulsaimat maoori rahvalaulu. Muuseas- UM kuulsaim laulja- Kiri de Kanawa- esitas seda oma soolokontserdil ka Pärnus aastaid tagasi.

Maailma pikim kohanimi on maorikeelne ja koosneb 85 tähest: "TAUMATAWHAKATA NGIHANGAKOAUAUO TAMATEATURIPUKAK APIKIMAUNGAHORON UKUPOKAIWHENUAKI TANATAHU". Tõlgituna „Mäetipp, kus suurte põlvedega mees Tamatea, kes on tuntud maasööjana ja kes lõhkus mägesid, ronis nende otsa ja neelas nad alla, mängides oma kallimale ninaga flööti.”

Maoride peres on vähemalt 5 last. Kuna koolid on valdavalt ingliskeelsed, siis on maoripere otsustada, kas üldse oma lapsi koolitada. Kohustuslikku

põhiharidust, nagu meil Eestis, seal ei ole. Seetõttu osa maore ei oska lugeda ega kirjutada. Tihti teevad nad mustemaid töid.

Suvevaheaeg algab jõuludega
Lõunapoolkeral algab suvevaheaeg jõuludest ja kestab 6 nädalat. Veebruaris algab uus kooliaasta. Lapsed lähevad kooli 5-aastaselt, põhikool kestab 10 aastat, sellele lisandub soovi korral 3 keskkooliaastat. Koolitoit ei ole tasuta, koolivorm on olemas ja seda kantakse meeleldi. Ülikool on tasuline, välismaalasele kolm korda kallim kui kohalikule. Lõpetanud UM-1 ülikooli, oled n-ö kõva tegija nii Aasias, Euroopas kui Ameerikas.

UM on Okeania jõukaim riik. Siin on astmeline tulumaks: kui teenid üle 35 tuhande NZD, läheb tulumaks astmeliseks.

Ekstreemsete elamuste maas
Maaliliste mägede taustal Wakatipu järve kaldal asub Queenstown-

hulljulgete pealinn. Siin saab benjihüppega kuni 102 m sügavikku lennata, ennast teraskaabli otsas läbi õhu katapulteerida. UM, benji sünnimaa noorim hüppaja olevat 10-aastane, vanim 94-aastane! Puhta adrenaliini tekitab ka jetisõit karestikulistel mägijõgedel teravatest kaljuäärtest mööda s o ö s t e s . Queenstowni kutsutakse ka UM Hollywoodiks: siia ülipuhtasse looduskeskkonda tulevad puhkama filmimaailma vägevad kogu maailmast.

Maalilise linnakese lähedal oleva imeilusa mäekuuru ostis endale 8 miljoni USA dollari eest „Sõrmuste isanda” stsenaarist Peter Jackson, rentida seda filmivõtete jaoks oluks kallim. Siin filmiti saladuslikku Lorient, saki- lised mäed järve kallastel on Haldjate org ja Taevamäed. Siit kulgeb Mordorisse viiv tee ja koolmekoht. Seda omapärast maastikku võib ka näiteks õhusõidult imetleda . UM on seismiliselt aktiivne maa, kuid aktiivset

postkaart

Ookean on pingviinide toiduait—köht täis, tuju hea.

paradiisisaar lõunapoolkeral

vulkaanilist tegevust on praegu vaid Põhjasaares. Väga eriline rand on Hot Water Beach: siin kulgevad liiva all vulkaanilised kuumaveeallikad, mida võib kühvliga välja kaevata ning ise sinna sisse istuda. Tervendav elamus oli ka Polüneesia spaa kuumaveeallikates (kuni 40kraadi) liguneda ja mõnusaid mõtteid mõlgutada. Mõni ujus ka, aga nii kuumas väsis ruttu. Lõunasaar on mägisem ja kõrgem, selle telgmise osa moodustavad UM Alpid oma kõrgeima Mount Cooki mäetipuga (3755m). Helikopteril üle mäestiku sõites ja liustikul vahemaandudes tahtnuks hetked peatada: päikeses kristallidena särav lumevaip, sügavsinine taevas kuidagi eriliselt lähedal, majesteetlik mägede panorama-see oli üks reisi tippelamus.

Vaalad, delfiinid, pingviinid elavad muretult
 Siinsetes vetes elavad ka vaalad ja delfiinid. Vaalad on võimelised ligi 2 km sügavusel ookeanipõhjas elutsema, kui saavad aegajalt veepinnal mõnulemas-hingamas käia. Need minutid on vaalavaatlejate-pildistajate maguspala: ülisuured mereelukad poseerivad meeleldi, pildistajaile on aga eriline hetk, kui vaal vahetult enne tagasi sukeldumist oma suure sabauime lehvikuna kõrgele veepinnale viskab. Meie saime lisaboonusena ka tormise ookeani kogemuse: see on hirmus, aga võimas, põnev, ülev ja unustamatu. Delfiinid hullavad Milfordi väinas, kus vesi soojem.

Foto: Erakogu

Selline näeb välja maoride naljakas tervitusrituaal.

Siin võib laevasõidul imetleda kõrgelt kaljuseinalt alla paiskuvaid jugasid ja m ä g i j õ g e s i d . Otaga poolsaarel sai jälgi da haruldaste kollasilm-pingviinide ookeanist „kojutulekut”. Kõhud kala täis, tatsavad rahulolevad pingviinipoisid taaruvall kõnnakul kaldale. Inimestele on mängu jälgimiseks rajatud varjatud vaatluskaevikud, nii et pingviinile ollakse väga lähedal, aga loomakest ei häirita. Üllatuseks oli see, et pingviinipoeg on hallikarvaline, alles 2-aastasena saab ta ilusa valge kõhu ja musta ”sabakuue”.

Kiivide ja sõnajalapuude maa
 UM floora ja fauna on ainulaadne, ehkki maa loodust on sajandeid inglaste poolt koloniseeritud. See on rikkunud looduse tasakaalu, mille tulemuseks on ohtu seatud UM endeemilised isendid. Kui inglased tulid, tõid nad

kaasa lambad: mäenõlvadel nosivad lambakarjad on UM-ile iseloomulik vaatepilt. Eriti hinnas on meriinolambad, kelle vill on ülikallis. Maorid tõid kaasa koerad, rebased, tuhkraud. Et looduse tasakaalu rikuti, kadusid järgmise saja aasta jooksul saarelt moad-hiigelsuured lennuvõimetud linnud. Tänapäeval on UM looduse eripära säilitamine riiklikult tagatud, mistõttu iga sellele maale reisija peab läbima eriti range turvakontrolli.

Taimeriigist hämmastavad vihmametsade hiidsõnajalad. Need kasvavad puudena 20 m kõrguseks nagu palmid, kusjuures leheulatus võib olla kuni 7m. Rulludes avanev hõbesõnajalaleht on UM logo, viidates uuenemisele, avanemisele. Metsades kasvab palju liaane, eukalüpte, epifüüte ja teisi haruldusi. Vihmametsad on nii tihedad ja ligipääsma-

tud, et giidi sõnul pole sel eales inimjalga astunud. Põnev on matkata sellises, vaid üksainuke matkasellile sissetallatud tee sihiks ees, ümberringi kõrvulukustav lindude laulukoor ja ülipuhas õhk hingamiseks. UM-l ei ole kiskjalisi ega mürgiseid roomajaid, mistõttu on seal turvaline. Üle 90 % linnuliikidest on endeemilised (kiivi, tui, kea ja kakkpapagoi) Kiivi on öise eluviisiga lennuvõimetu lind, pika nokaga ja paras potsakas. Kiivi on ka UM päritolu puuvili, seal eriti magus. Tagatipuks nimetatavad uusmeremaalased ka iseend kiivideks.

Tunnis kaasatöötamine vähendab kodutööd

Maria Evert

Vaatlesin ja uurisin oma klassikaaslaste õppimisharjumusi ja küsisin, kas koduste tööde hulk on liiga suur või siiski piisav.

Päringule õppimisharjumuste kohta kuulsin küllaltki mitmesuguseid vastuseid.

Üks korralik ja füüsikahuviline poiss, kes sel aastal meie klassi tuli, õpib iga päev näiteks kolm tundi, teine, kes on niigi tark, nokitseb mõnel õhtul natuke, kolmandal tulevat asi loomulikult intelli-

gentsist, kuid mitmed õpilased, kes juba pikemat aega on selles klassis käinud, kodus eriti ei õpigi. Nende vastustes kajastus, et heal juhul saab kodus ainult mate ära õpitud, muu õppimisvaev jääb vahetunniks. Ja üllataval kombel on tegu väga tarkade inimestega! Tüdrukud on poistest veidi hoolksamad, oskavad oma aega paremini planeerida. Näiteks on mõnigi nii hoolas, et läheb juba väga varakult raamatukokku kohustusliku kirjanduse otsinguile, et pärast mitte ilma jääda ja töös läbi põruda.

Olen alati imetlenud neid, kes suudavad kohe pärast

kooli kärmelt ära õppida, kuid veerandi lõpus on paratamatult kõiki kimbutamas väsimus ja ega õppiminegi enam suju nii ladusalt, kui aasta alguses.

Küsimusele koduste ülesannete hulga kohta jäid paljud neutraalseks: ei osanud kohe midagi arvata. On nagu kuidas kunagi - mõnikord on ühes aines palju õppida, teinekord jälle teises, kuid alati kiputakse juba varmalt ära tegema matemaatika – et end mitte jamadesse mäsida.

„Kodus õpin rohkem neid aineid, mis hästi välja ei tule, sest muu suudab kohapeal välja mõelda,“ oli

sage vastus.

Ise arvan, et üks igauks õpib oma võimete kohaselt, keda aitab edasi tahetjõud, keda kohusetunne, keda teadmistejano.

Üldiselt on meil siiski tubli ja terava mõistusega klass ja on ju teada tuntud tõde, et kui tunnis hästi kuulata ja teemast aru saada, on kodus kergem õppida!

Õpetaja: Palun vabandust, et tundi hilinesin

Veebruari esimestel nädalatel jälgisime, kas meie koolis on probleemi õpetajate hilinemisega tundi.

Loomulikult hilinevad paljud õpilased tavaliselt esimesse tundi või mõnda teise-kolmandasse, aga meie jälgisime hoopis õpetajaid.

Õpetajate hilinemine oli keskmiselt 2-4 minutit, osa õpetajatest olid ka kohe tunni alguses klassis, aga mõned õpetajad hilinesid rohkem kui 4 minutit.

Sel puhul mainiks ära, et oli vahe, kas õpetaja hilines tundi paar minutit või üldse mitte, kuid tunni alustamine võttis rohkem aega kui teisel õpetajal, kes hilines rohkem, kuid

Õpetaja nimi	Keskmine hilinemine
Mari-Krõõt Fridolin	3 min 30 sek
Pilvi Kristov	2 min
Irina Mandrõko	1 min
Sirje Miglai	3 min
Elmu Mägi	6 min
Merit Sarandi	2 min 40 sek
Vaike Somelar	1 min
Sirje Tannebaum	3 min
Margit Toim	2 min
Ulvi Vetevood	2 min 30 sek
Sirje Õismets	3 min 30 sek
Suurim hilinemine	13 min

alustas tundi kohe ja tempokalt.

Selle vaatluse pärast, kallid õpetajad, ärge hakake oma harjumusi muutma,

kuna see paar minutit, mis te hilinete, läheb ju maha õppetunni 45st minutist ja nii lõpeb tund meie jaoks varem!

Naljanumbrid hoiavad publikul elu sees

Oliver Vaga

Juba 16. korda leidis meie koolis aset järjekordne lauluvõistlus. Konkurents oli tihe ja see kajastus ka auhindade rohkuses.

Veel tund aega enne võistulaulmise algust oli igal pool üle kooli kuulda, kuidas nii mõnigi osaleja teeb viimaseid närvilisi katseid oma etteastet täiuslikkuse ni lihvida. Aulasse oli selleks ajaks kogunenud juba märkimisväärne hulk rahvast ja kontsert võis alata.

Programm hakkas kõige mahukama kategooriaga, milleks oli solistid. Laulda oskasid üldjuhul kõik osavõtjad, aga laulu valikuga läks nii mõnigi osaleja alt. Vaatamata laiale hääleulatusele ei pannud aeglasevõitu armastuslaul kaasa elama, vaid tekitas soovi näha järgmist esinejat. Tõsisemate lauljate vahele sattus ka mõni naljakam number, et meeleolu üleval hoida. Eredalt on veel meeles 11A klassi õpilase Kristjan Pöderi versioon Jan Uuspõllu igihaljast klassikast "Võlalaul" ja Kristjani klassivenna Andrias Nikluse "Kroonulaul". Solistivooru võitis **Kristiina Kiis** lauluga "Üksi keset ööd".

Pärast lühikest pausi ja auhindade jagamist algas duetivoor. Sealgi leidis väga mitmekesiseid laule, kus vastandusid kõrgehäälsed sopranid ja jõulised meeshääled. Kuna kool on meil täis humoori-

kaid inimesi, leidis ka selles voores naljakaid vahepalasid. Rahvas elas kaasa ja saal rõkkas naerust.

Pärast järjekordset pausi sai alguse bändi- ja ansamblivoor. Bände oli tänavu vaid kaks, kuid sellest oli *show'd?* täie raha eest. Esimesena astus üles 11A klassibänd, kelle lennukas laul pani rahva valjuhäälselt kaasa elama. Muidu rahumeelselt istuvad ja käsi kokkulöövad noored jooksid lava ette hüppama ja

näppu viskama.

Seejärel oli järjekord ansamblite käes. Muideks, peale muusikaõpetajaga konsulteerimist sai selgeks, et ansambli ja bändi vahe on see, et ansambli peab olema ka mitmehäälsus. Selgus, et päris suur hulk osavõtjaid oskavad mitut instrumenti edukalt mängida ja lauluhääli on kõlav. Näiteks 12A õpilane Karl Kärpuk, kes ühe etteaste ajal mängis korraga trumme ja kitarri. Samamoodi esineb näiteks veel Tõnu Aare, kunagise

Apelsini laulja. Lõbutse aeg lendab ja mõni aja pärast oligi ansamblivoor läbi ning taas tuli minna lühikesele vaheajale. Kusjuures, ansamblivoorus oli ainult üks mitmehääline laul.

Viimasena, ehk siis võistluse "pärlina", toodi publikuni klassikavade voo. . Kõik olid asjale lähenenud läbi huumoriprisma, näiteks 10A oli teinud ülevaate Eesti poppmuusikast läbi aegade, 11C oli terve klassiga kollideks riietanud ja laulis rahast, 12A tegi rongisõitu ja tegi seda nii hästi, et võitiski. **Lõppseis jäigi selline, et 12A võitis, 12B tuli teiseks ning 10A ja 10C jagasid kolmandat kohta.**

Võiks öelda, et lauluvõistluse võitis kokkuvõttes Kristiina Kiis, kes tuli esimeseks kõigis voorudes, kust osa võttis ja lisaks sellele pälvis koos Mari Laubega direktorilt 1000-kroonise eripreemia.

Pärast autasustamist pidas õpetaja Mari-Krõõt Fridolin, kes on kogu lauluvõistluse eestvedaja, veel lühikesel tükil, et päev oli õhtusse veerenud. Lõpuks, kell pool kümme õhtul, on mõni kurb, teine jälle õnnelik, et suurüritus on selleks aastaks läbi ja kõik haurvad plaane järgmiseks aastaks.

Aga nagu kogemus on näidanud, jäävadki need plaanideks ajani, mil võistluseni on jäänud veel kuu, et siis paaniliselt harjutama hakata.

Juba aastast 1991 on Koidula koolis vahelduva eduga korraldatud lauluvõistlust. Esimestel aastatel oli see küllaltki populaarne üritus ning üks meeldejäävaim aasta oli 1993, mil võistlus oli pühendatud Raimond Valgrele ning esitati ainult eelnimetatu teoseid. Peale seda aastat muutusid kontserdid tunduvalt tagasihoidlikumaks ja vähem tähelepanu tõmbavaks, kuid seda kuni 1999. aastani. Siis sai üritus jälle hoo sisse ja on toimunud igal aastal kuni tänaseni ning pole põhjust arvata, et see kunagi lõppema peaks. Samuti on saanud traditsiooniks, et auhindade läbiv teema on antud looma-aasta tunnusloom.

Eriti paistis silma duett Kristiina Kiis ja Hendrik Elstein lauluga "Ära koo mu käpikusse päikest".

Koolijoodiku

Esmaspäev

Hommikul kooli jõudes tunnen, kuidas väsimus malakaga kuklasse peksab. Lisaks tunnen, kuidas õpetajad mind uurivad, justkui üritavad oma röntgenpilguga minusse auke puurida. Näen, kuidas klassiruumides aknad uduseks tõmbuvad ja klassikaaslased oma nina käisesse peidavad – kätte on jõudnud järjekordne tüüpiline esmaspäev.

Peale kolmandat tundi jõuab ka Edvard kooli. Lõpuks ometi, mõtlen! Juba hommikust saati kibelen talle oma seiklustest nädalavahetusel rääkida. Kuna järgmine tund on geograafia, otsustame selle üle lasta. Lähme siis kooli kohvikusse, kus kuulen, kuidas Ets laupäeval mendile vahele jäi ning öö kaineris veetis. Ebajopp ütlen mina – loll on, et vahele jäi.

Teisipäev

Nagu koolis selgub on pooltes tundides kontrolltööd, millest minul õrna aimugi pole – nagu alati. Õnneks on aga klassis piisavalt neid, kes õpivad, tänu kellele minagi oma töö tehtud saan.

Õhtul, kui Etsiga kokku saan, läheme koos Objekti „õppima“ nagu meie seda nimetame.

Kolmapäev

Eile õhtul, kui Objektis istusime, oli seal üks päris kobe tüdruk. See tuli mulle meelde, kui teda koolipeal nägin. Naljakas, aga varem polnud ma teda üldse tähelegi pannud. Tunnen end veidi kehvasti ja seda mitte pohmaka tõttu, vaid kuna ütlesin talle paar teravat märkust. Loodetavasti ei pannud ta neid üldse tähele...

Et see koolipäev ka juba ükskord läbi ei saa. Oma üllatuseks olen niigi suutnud täna kõikides tundides kohal käia.

Neljapäev

nädala päevik...

Reede

Täna jõudsin kooli ka lõpuks. Kolmapäeval alguse saanud väike napsuvõtmine lõppes alles paari tunni eest. Kuigi jah, nagu kogemus näitab, ei jää see „väike“ napsutamine kunagi väikeseks. Lõppkokkuvõttes läksime kolmapäeval veel Bravosse ja sealt edasi kusagile sõbra juurde. Mäletan vaid, kuidas Priit taksojuhti sõimas, mille peale too meid autost välja kupatas. Mis siis ikka...

Kui siis neljapäeva hommikul sõbra juures üles ärkasin, polnud mul plaaniski kooli minna. Ja selle asemel, et oodata, millal peavalu ükskord järele annab, läksime hoopis poodi peaparandust ostma. Öhtu lõpuks jõudsimme Viieendasse Villemisse, kuid kuidagi õnnestus mul koju ka jõuda. No ja hommikul siis mõtlesin, et korra võib täna kooli ju tulla...

Nüüd aga ajab klassijuhataja mind koolipeal jälle taga. Ütlen, et olin haige, pea valutas ja kehv oli olla – milleks valetada...

Kui kool on läbi, lähen kõigepealt koju magama, öhtul pidid sõbrad külla tulema, et Priidu sünnipäeva tähistada.

Laupäev

Kui eile lõpuks magama sain, oli päike juba taevas. Öö oli lihtsalt mega raju. Parim üllatus oli see, et Rauno sai nädalavahetusel sõjaväest välja ning ühines meiega. Rauno on minu parim sõber üldse ja temaga on koos kõvasti möllu tehtud. Nõnda tuletasimegi eile vanu aegu meelde.

Läksime kõigepealt Steffanisse, peale seda, kui naabrid meie peale öörahu rikkumise eest kaebasid. Seal kohtasin oma üllatuseks sama tüdrukut, keda üks öhtu Objektiski. Kristi oli ta nimi, nagu hiljem selgus. Kuna olime otsustanud hiljem Miragesse minna, kutsusime Kristi koos oma sõbrannadega kaasa.

Kui kell juba 4 sai ja meid klubist välja aeti, läksime edasi Priidu juurde napsu võtma – Kristi ja Liina tulid ka kaasa. Nõnda me siis lüütsime (chillisime), kuni ma hommikul laua ääres ärkasin. Peale Priidu ja Etsi olid kõik kusagile ära kadunud. Mäletan häguselt veel, kuidas tüdrukud meie peale solvusid ja minema läksid. Eks nad ise tea...

Täna mõtlen, et peaks koju vanemate juurde sõitma – pole juba ammu oma nägu neile näidanud. Pealegi on mul raha juba otsas, nii et on põhjust, miks koju minna...

Pühapäev

Märkused

Tulles esmaspäeva hommikuti kooli, kuuleb alatasa kellegi vägilastegudest nädalavahetusel. Sellest, kui palju keegi mida tarbis või kes kellega kakles. Rääkimata nendest õnnetutest, kes oma nädalavahetusest teps midagi ei mäleta.

Kuid mis ajendab noori ennastunustavalt pidutsema, mõtlemata seejuures tagajärgedele nagu näiteks nende tervis ja tulevik? Naljakas on rääkida sellest nagu valitseks alaealiste hulgas alkoholism. Kuid ometi suundub nii mõnigi reede öhtu saabudes poodi vägilasjoogi järele. Kuid milleks?

Selge on see, et alkohol on tugeva toimega sõltuvust tekitav narkootiline aine, mis toimib kui stimulaator. Tihti just seetõttu viinaklaasi poole pöörduaksegi, lootes sealt leida nii julgust kui ka enesekindlust...

Juulika Hännile

Film "Klass" näitab, milleni võib viia koolivägivald, ja seriaal jätkab sealt, kus film lõppes

Karoliine Kelder

Elene Reimets

Käisin vaatamas filmi "Klass". Filmist olin lugenud ajalehest ja näinud katuvustavat saadet, midagi olin kuulnud ka sõpradelt. Filmi alguses ootas mingisugust togimist, halvasti ütlemist, aga mitte sellist vägivalda, mis filmis oli.

Kõige rohkem ehmataski, et see on peaaegu et tõsielu. Kooli koridorides vahest ikka näen puksimist, halvustamist, kuid ega ikka tegelikult ei tea ega näe, mis klassis sees toimub.

Rikkaliku keelega draamas "Klass" arenevad mitu all-teemat: koolivägivald, õpilaste suhted vanematega, õpetajate ükskõiksus ja soovimatus süveneda õpilaste omavahelelisesse suhetesse, karistus ja kättemaks.

Kõige rohkem peaks see film panema mõtlema koolilapsi, sest on enesest mõistetav, et kui näed, et tehakse teisele halba, siis lähed vahele.

Kuid film tahtis panna mõtlema ka õpetajaid. Kuid nad märkavad koolivägivalda, kas nad teevad siis midagi või mitte? Aga ka vanemad peaksid rohkem mõtlema, mis lapsega toimub siis, kui ta koolis on.

Filmi sisu lühikokkuvõtte Linna kooli tuleb Ants-

last uus poiss Kaspar. Kasparil ei ole probleemi kohanedes uues klassis, kuna on suhtlusalt dis ja verbaalselt andekas poiss. Ta võidab kiiresti uute klassikaaslaste poolehoidu, mis kõigutab selles klassis varem õppinud liidri Andersi positsiooni. Samuti on Kaspari positsiooni tõstnud klassis ühele populaarseimale tüdrukule, Theale, silma jäämine.

Klassi peksupoisiks on nohikust Joosep, kes kooli suhtlusringkondades ei liigu, sest leiab, et see on lollus. Joosepi kaitseks astub juhuse tõttu välja Kaspar, mis tähendab sõda Sõda Andersiga, sest „Joosepit ei kaitse meie klassis keegi. Selge?“

Joosepi nüüdsest hätta jätmise tähendaks aga Kasparile enda au rüvetamist.

Vallo Kriis Kasparit mängimas.

Filmi lõpp, kus Joosep ja Kaspar olid viidud viimase piirini, oli kohutav. Midagi sellist ei ole õnneks Eestis veel juhtunud. Väljaspool Eestitki on see äärmuslik juhtum, aga selliseid olukordi juhtub.

Film oli väga hästi tehtud. Soovitan kõigil minna se-

da vaatama, kes ei ole veel käinud. Need, kes on käinud, võiksid mõelda selle filmi üle ja märgates vägivalda, minna vahele ning kaitsta nõrgemat.

ETV lavastusliku noortesarja konkursile laekus 4 ettepanekut, millest valiti 2008.aastal arendamiseks sari pealkirjaga "Klass" (autor Ilmar Raag). Teleseriaal „Klass“ algab sealt, kus samanimeline film lõpeb. Mis juhtub „Klassi“ tegelastega pärast koolis toimunud tulistamist? Seriaal keskendub ellujäänud peategelaste Kaspari ja Andersi võimalusele taas ühiskonda lülituda.

Oled see, millist keelt kasutad

Kristi Kärner

Inimestele on iseloomulik võime suhelda omavahel rääkimise ja sõnade teel. Suhtluses tarvitata võõraspruuk on eri paigus ning sotsiaalsetes rühmades erinev. Tegelikult on iga inimese kõneviisi iselaadi ja omamoodi. See, kuidas mõni isik ennast väljendab, võib anda täpse pildi tema suhtumise, harituse, meeleolu, teda ümbritseva keskkonna ning päritolu kohta. Muidugi on olemas kõik ka asjaoludest, kellelgi ning kus vestlus toimub.

„Tšau, kle...” – taolist keelekasutust silman ma iga-päevaselt MSNis või mõnes muus suhtlusportaalis vesteldes. Interneti kõnepruugi tingib asjaolu, et kõike on vaja ilma liigse trükkimisvaevata edasi öelda. Väga harva on sellises keskkonnas näha mõnd komapoissi või küsimärgitudrukut, sest kirjavahemärgid ning õigekeelereeglid on küll üks viimaseid asju, mille peale põneva MSN-i vestluse käigus mõeldakse. Muidugi, kui keegi pidevalt „kugusin”, „leitsin”, „ültse” või mingit muud sõna valesti kirjutab, tekib küsimus, kes küll tema eesti keele õpetaja on või mitmes emakeele tunnis ta üldse käinud on?

Lisaks slängile kasutavad inimesed igasuguseid parasiitsõnu ning lühendeid. Noorte tüdrukute seas on eriti populaarsed järgmised: „on wä?”, „eksju”, „kammoon” jt.

Slängilik sõnakasutus on nakkav: näiteks minu üks klassivend kasutab sõna „seksikas” iga asja kohta, olgu see siis lahendamisel olev matemaatikaülesanne, ärajäänud tund, töö eest saadud hinne või ükskõik mis muu. See sõna on levinud ka teiste klassikaaslaste kõnepruuki. Samas teine klassivend väljendab end igasuguste

võõrsõnade ning huvitavate kõnekujunditega, muutes oma iga lause väga omapäraseks ning paneb kuulama ja jätab targa mulje. Nii on ka õpetajatega, õpilastel on palju põnevam kuulata väljenditega vürtsitatud juttu kui ühte monotoonset pikka kõnet. erinevate näidetega — nii jääb ka aine paremini meelde. Järelikult selleks, et jätta endast head muljet ning panna inimesed ennast kuulama, on soovitatav kasutada erinevaid kõnekujundeid ja huvitavaid väljendeid ning hoiduda suuremas koguses roppuste kasutamisest kõnes.

See, millist keelt kasutad, näitab, kes sa oled. Kõne viisi ja sõnade valik näitab, kas sa oled keskkonnas, milles sa kasutad kõnet, mis on sulle omane. Kõne viisi ja sõnade valik näitab, kas sa oled keskkonnas, milles sa kasutad kõnet, mis on sulle omane. Kõne viisi ja sõnade valik näitab, kas sa oled keskkonnas, milles sa kasutad kõnet, mis on sulle omane.

Inimese kohta ütleb väga palju see, milliseid sõnu ning mis tingimustes ta neid kasutab.

Noored kasutavad omavahel suheldes erinevat slängi, millest vanem põlvkond ei pruugi midagi aru saa-

1	2	3	4	5	6	7	8	Paremale: 1.Plaan 9.Päris halb hinne 10.Kell, ingl k. 12.Kangastelgede osa 13.Euroopa Nõukogu 14.Uus 17.Eesti esinduskoor 19.Uustulnuk 21.Natukene 23.Eesti Posti kullerteenus 24.Enne surma 26.Estonian Oil Service 28.Blondiini auto 29.Juhtivuse ühik 35.Teie 36.Omama 37.Reljeefse joonisega kõrgrükiplaat 38.Ideaalne, ingl k. 40.... Kant, filosoof 43.W 47.Isassiga 48.Musitav 50.Kokkulangevus 52.Ante Meridiem 53.Mat. mõiste 55.Ava 57.Võttis vabaduse 60.... Kommer, kassigillija 61.Argliku 62.Vilja hoidmise koht 63.Mehenimi 65.Viljahunnik 66.Maandust tegema 68.Probleemid 69.Nikkel 70.Neon 71.Kaaslane 73.Kaks Egonit 74.Vene lennuk 75.Kamp 77.Mina .. siin, Sass Henno raamat 79.USA kosmoseorgan 80.Ümin 82.Politseinik							
9															
10		11		12											
13		14		15						16					
17	18		19					20							
21		22				23									
24			25												
26		27	28					29		30	31	32	33	34	
35		36							37						
38	39					40		41			42				
43			44					45		46	47				
48				49				50				51			
52		53							54		55	56			
57		58							59		60				
61			62					63			64	65			
66								67		68					
Alla: 1.Juhtimisteadus 2.Auk seinas 3.Konjakiliik 4.Ovatsioon 5.Tallinna lühend 6.VASTUS ehk pildil olev asi on maailma esimene ... 7.Virk 8.Ussi hääl 11.Kinnisvarafirma 15.Rahvas Aafrikas 16.Väär 18.Teat. taim 20.Kõige kenam 22.Tupolev 25.Otse, murdes 27.Juutide raha 30.Sülg 31.Mukkima 32.Eesti Šabloon 33.Kurgu osa, käändes 34.Kamp 39.Teat. troopikapuude vaik 41.Naised tahavad... 42.Otsiv hüüe 44.Reklaamlause 45.Maitseaine 46.Sidesõna 49.Kaitse, eestkoste 51.Haamid 52.American Visionary Art Museum 54.Betooni tähtsaim koostisosa 56.Religioonimutt 58.Nii või.. 59.Vitsa 64....raud, kasteet 67.Vene hävitaja 70.Närisin 72.Minu 76.Eksisteerime 78.Naatrium 81.Windowsi versioon						69		70		71					72
						73							74		
						75	76								
						77					78				
						79									
						80						81			
						82									

Vabariik-likud saavutused:

- Rauno Siinmaa (9a) - vabariigis matemaatika ja füüsika olümpiaadil I koht
- Silver Reinart ja Sander Tomson (9a) - vabariigi mudelaudote ehitamise meistri-võistlused, otsesõitvate autode kategoorias II koht
- Mari-Liis Kärpuk (11b) - vabariikliku konkursi "Koidulaulik" võitja
- Mihkel Aamer (12a) - noorte teadlaste konkursi I koht
- Pille-Riin Lillemets (12b) - vabariikliku kõnevõistluse Kuld-suu võitja
- Tüdrukute korvpall 10-12kl - vabariikliku rahvaliiga I koht

<http://www.zone.ee/lagrits/lagrits1.html>

Koidula Pressi toimetetus

Toimetaja Juulika Hännile 12a
Küljendaja-kujundaja Joosep Taluväli 11a
Juulika Hännile 12a; Maria Evert, Oliver Vaga, Mayri Tiido, Kristi Kärner 10a
Karoline Kelder ja Elene Reimets 8a

Saad aru...

